

N:o 127.

Af Herr A. W. Staaff: Om ändring i stadgandet rörande viss årlig afgift för lärjunge vid läroverk för kvinnor.

Senaste Riksdag erkände en vigtig grundsats, då den åt *elementarläroverk för kvinnor* anslog statsunderstöd. Men bland de vilkor, som för åtnjutande af denna förmån fastställdes, förekommsr ett, som är af beskaffenhet att lätt kunna göra nämnda grundsats föga tillämplig eller verksam. Jag afser härmed stadgandet derom, att icke högre afgift än 50 kronor får fordras af lärjunge i skola, som skall åtnjuta statsunderstöd. En hvar, som har någon bekantskap med de kostnader, som i dessa tider äro förenade med anläggandet och vidmakthållandet af ett godt enskildt läroverk, finner lätt omöjligheten, särdeles i hufvudstaden och öfriga större städer, men sannolikt äfven i mindre, att på sådant vilkor kunna begagna sig af statens hjälp. Det är visserligen sannt, att några skolor härtill anmält sig, men å andra sidan förkommer, att ett stort antal framstående läroanstalter för qvinlig ungdom offentligen förklarar sig icke kunna med någon slags fördel under sådana vilkor begära del af statsbidraget, ehuru önskligt och behöfligt ett sådant för dem vore. Flere bland dessa äro just sådana, som på anskaffande af utmärkta lärare, rymliga lokaler, god materiel o. s. v. icke skytt att nedlägga de största kostnader.

Då det missförhållande, jag nu vidrört, redan vid beslutets fattande förliden riksdag af flere Riksdagens ledamöter framhölls, och tankarne rörande lämpligheten af detta beslut då voro mycket delade; då befogenheten af en förändring deruti är lätt att inse; då det just vittnar fördelaktigt för en skola, att allmänheten anser dess undervisning värd en skälig ersättning, men denna i fråga varande bestämmelse skulle kunna tänkas föranleda missbruk, samt då det slutligen efter min tanke ej blott är läroverkens utan äfven statens fördel, att allt flera skolor erhålla det tillfälle till förkofran, anslaget afser; föreslår jag,

att Riksdagen måtte antingen och helst upphäfva bestämmelsen om viss lärjungeafgift för läroverk för kvinnor, som må åtnjuta statsunderstöd, eller ock fastställa en med billighetens fordringar och nu varande förhållanden öfverensstämmande ny högsta lärjungeafgift.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1875.

A. W. Staaff.

N:o 128.

Af Herr Gunnar Eriksson: Derom att de särskilda afgifterna för tillverkning och försäljning af brännvin må utbytas mot en till statsverket ingående tillverkningskatt.

En fråga, som djupt ingriper uti samhällets sedliga och moraliska tillstånd, är utan tvifvel brännvinslagstiftningen. Huru lagarne angående tillverkning och försäljning af spirituösa drycker äro inrättade, deruppå är också ett folks sedliga och moraliska förkofran eller förnedring i väsendtlig mån beroende.

Ett stort steg till ett bättre tillstånd härutinnan togs visserligen, då den öfver all inom vårt land derförut tilltagande brännvinsflod, som kallades husbehofsbränning, omöjliggjordes och brännvinstillverkningen ordnades så, att den kan bedrifvas på endast jemförelsevis med den förra, färre händer och i följd deraf bättre kontrolleras; men